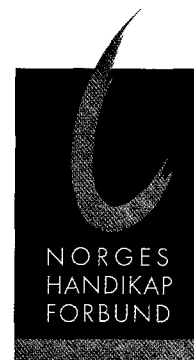

Arbeids- og sosialdepartement
Postboks 8019
0030 Oslo

Arbeids- og sosialdepartementet	
Saksnr.: 200400403	Dok.nr.: 122
Arkivkode: 4/6.9	Dato: 03.11.04
Avd.: SAP-K	Saksbeh.: ELH
U.off.:	

Pb. 9217 - Grønland
0134 Oslo
Telefon: 24 10 24 00
Telefaks: 24 10 24 99

Deres ref.

Vår ref.
G.S.

Dato
01.11.04

Høringsuttalelse om NOU 2004: 13 En ny arbeids- og velferdsforvaltning Om samordning av Aetats, trygdeetatens og sosialtjenestens oppgaver

Generelt

Norges Handikapforbund – NHF går ikke inn for noen av de modellene som Rattsutvalget legger frem for en ny velferdsforvaltning i NOU 2004: 13.

Norges Handikapforbund mener at ingen av modellene oppfyller de kravene som forutsettes for å ha en god velferdsforvaltning.

NHF begrunner dette med at utredningen legger for stor vekt på omfattende organisatoriske endringer, uten å avklare viktige premisser av innholdsmessig karakter som for eksempel kvalitetskrav, kompetansenivå, ressurstildeling, styringsverktøy for tilsyn og rettssikkerhet. Velferdsreformens målsettinger, utfordringer og konsekvenser, er heller ikke tilstrekkelig utredet eller besvart.

NHF er også kritisk til at en så omfattende reform ikke har utredet nærmere de totale kostnadene som reformen kan medføre. NHF frykter at forslaget til velferdsreformen kan bli mye dyrere enn antatt og at brukerne må betale konsekvensene.

Rattsutvalget har et snevert perspektiv når det gjelder målgruppen. Målgruppen snevres inn til å gjelde kun de som er aktuelle for arbeid. Utredning preges av at det er denne gruppen som skal prioriteres og hvor alle ressursene skal settes inn. Reformbehovet var ikke i utgangspunktet grunnlagt i prioritering av en spesiell gruppe (arbeidsføre) framfor andre (ikke arbeidsføre eller aktuelle for arbeid).

NHF støtter

- *arbeidslinjen og er for en velferdsreform som kan føre til at flere gis mulighet til å bruke sine evner ut fra egne forutsetninger,*

NHF mener likevel at prioritering av arbeidsføre kan gå på bekostning av andre grupper som reformen omfatter.

Med utgangspunkt i funksjonshemmedes erfaringer har NHF reist kravet om en gjennomgang av velferdstjenestene. Reformbehovet har etter NHF mening først og fremst vært knyttet til å få bedre kvalitative og koordinerte tjenester for alle brukerne. En organisatorisk reform alene, mener NHF ikke er tilstrekkelig for å løse velferdsforvaltningens oppgaver.

Funksjonshemmede som er avhengig av praktisk bistand, transport og hjelpemidler, vil etter utvalgets forslag fortsatt måtte forholde seg til flere etater med ulik forvaltningstilknytning.

I forslaget avklares heller ikke spørsmålet om hvem som skal ha et helhetlig ansvar. I praksis kan det bety at funksjonshemmede blir mindre prioritert enn tidligere. Dette fordi de tjenestene som funksjonshemmede trenger for å fungere i arbeidslivet holdes utenfor, er ikke avklart og heller ingen er tiltenkt å sitte med koordineringsansvaret.

Tatt også i betraktning kommunenes dårlig økonomi og den nedprioriteringen av kommunale tjenester som utvalget legger opp til, risikerer funksjonshemmede at de ikke får nødvendige tjenester for å komme ut i arbeid som for eksempel transport og praktisk bistand. Slike tjenester må funksjonshemmede ha på plass før de kan begynne en prosess med å søke seg jobb.

NHF mener at funksjonshemmede som er avhengig av velferdstjenestene kan være et godt målingsgrunnlag for en velferdsreform. Dette fordi tiltak for funksjonshemmede krever helhetlig tenking, medvirkning fra den enkelte og tverretatlig samarbeid.

Problemet med så sterk fokus på arbeid er at ressursene brukes mest på de ressurssterke og de som automatisk vil komme inn under arbeidsetaten, som flere av samordningsprosjektene antyder.

Om hjelpemiddelområdet for funksjonshemmede

For Norges Handikapforbund er det prinsipiell viktig at alle funksjonshemmede får god og lik tilgang på hjelpemidler. Dette uavhengig av tilknytning til arbeid eller ikke. Hjelpemidler har avgjørende betydning for funksjonshemmedes mulighet til deltakelse og fungering i dagliglivet og arbeidslivet. Hjelpemiddelområdet må derfor etter NHF mening ikke stykkes opp eller svekkes på noen måte. Kompetanse som allerede finnes skal ivaretas og komme til nytte for alle grupper av funksjonshemmede.

Arbeidssøkerstønad

Selv om at forslaget om arbeidssøkerstønaden har positive aspekter, ser NHF som lite effektiv og hensiktsmessig å innføre en ny yttelse. Stønaden skaper også et nytt skille i målgruppen som sosialtjenesten har ansvar for.

NHF mener at det ville være bedre å utvide målgruppen for dagpenger til alle som er arbeidssøkere. På denne måten blir det ikke nødvendig å lage nye systemer og nye velferdsordninger. De som er arbeidssøkere løftes samtidig til den arbeidssøker status som de er i. En utviding av dagpenger til denne gruppen forutsetter at stønadsnivået er på et nivå som folk kan leve av det. NHF mener også at denne gruppen bør knyttes til Aetat og ikke til sosialkontoret. Dette fordi kompetanse og ressursene for å få folk i arbeid finnes i Aetat.

Utvalget gir ikke klare indikasjoner på hvem som skal regnes med som arbeidsfør, og heller ikke hva som vil skje når en arbeidssøker ikke får jobb eller arbeidssøkerstønaden tar slutt. Skal arbeidssøkeren tilbake til den kommunale sosialtjenesten? Hvis det er meningen, vil i så fall kasteballproblematikken ikke bli løst.

Sosialhjelp

NHF går inn for at sosialhjelpen overtas av staten. Den kommunale økonomien bidrar til store variasjoner i sosialhjelpsutbetalingene. NHF mener at dårlige levekår og lave ytelser forsterker den sosiale fattigdommen og at staten her har et hovedansvar. For å løse noe av

denne problematikken foreslår NHF at staten finansierer og standardiserer sosialhjelpssatsene slik at bosted ikke skal være avgjørende for den enkeltes livskvalitet. Støtnadsnivået må være slik at den enkelte skal kunne klare å leve av det. De må også få reelle muligheter til å komme seg ut av sosialhjelpen med oppfølgingstiltak som støtter opp under dette målet.

Erfaringer fra ulike prosjekter med arbeidstiltak viser at støtnadsnivået er relevant for å komme i arbeid og ut av sosialhjelpssystemet (Evalueringsprosjektene. Rapport nr. 9 2004). Saksbehandlere får også frigjort mer tid til oppfølging av den enkelte og tiltakene rundt. Forsøket Arbeid i Sikte (Verdal) erfarte at forespørsler til supplerende sosialhjelp opphørte.

NHF mener at

- *økonomisk sosialhjelp må ligge på et nivå som gjør det mulig å leve et anstendig liv*
- *staten finansierer sosialhjelpen og at støtnadssatsene standardiseres. Dette for at bosted ikke skal være bestemmende for den enkeltes livskvalitet*
- *sosialhjelpen skal brukes slik at utsatte grupper ikke havner i fattigdom.*
- *tilleggsytelser og skjønnbaserte ytelser i sosialtjenesteloven, må opprettholdes*

Erfaringer med ulike samordningsprosjekter

Erfaringene med de samordningsprosjektene som hittil er evaluert, er ikke entydige. De fleste forsøkene er for ferske og det er vanskelig å tyde klare konklusjoner. Dette også fordi prosjektene er organisert ulikt, har varierende målgruppe, kompetansenivå og metodebruk. Det gjør at de ikke er så lett å sammenlikne.

NHF mener derfor at myndighetene bør gi mer tid til samordningsforsøkene før beslutningen om en ny organisering blir tatt. NHF mener at en så omfattende reform krever grundige vurderinger. Lærdom og erfaringene som forsøkene etter hvert gir bør trekkes sterkere inn. Erfaringer med prosjektene hittil gir likevel noen positive signaler som NHF støtter og ønsker å trekke frem. Disse er:

- *samløkalisering (en felles dør)*
- *økt brukerinnflytelse*
- *bedre tid til den enkelte og bedre oppfølging*
- *utbetaling av en støtnad som gjør det mulig å leve uten å måtte søke om mer sosialhjelp*
- *økt og bedre samarbeid på tvers av etatene*
- *raskere beslutninger*

Konklusjon

Norges Handikapforbund avviser Rattsutvalgets på grunnlag av følgende forhold: Forslaget løser ikke problemene med et oppstykket tjenestetilbud. Utvalget snevrer inn målgruppen og innsatsen. Nedprioriterer førstelinjetjenesten i kommunene. Kostnader og finansiering av reformen er ikke avklart. Spørsmål om rettssikkerhet og klageadgang er heller ikke ivare tatt.

Med vennlig hilsen
Norges Handikapforbund

Gunnar Buvik
Forbundsleder

Lars Ødegård
Generalsekretær